

ANMELDELSE DANSK 21. dec. 2018 | kl. 08:50

Danskfagets inspirerende bidrag til undervisningsdifferentiering

Af: Helge Christiansen

Dette særnummer af tidsskriftet "KvaN" viser muligheder for at støtte undervisningsdifferentiering med udgangspunkt i danskfagets formål og indhold og skabe læring i et fællesskab for alle ved brug af fantasi og fagligt overblik.

Fakta

Titel

Undervisningsdifferentiering i dansk

Pris

195

Sider

220

Forlag

KvaN

"Litteratur er grundforskning i at være menneske og ikke tungetale, der skal oversættes". Dette citat stammer fra forfatteren Josefine Klougart. Det bruges som overskrift til en artikel om litteraturundervisning i antologien skrevet af Marianne Oksbjerg. Forfatteren til artiklen lægger vægt på, at litteraturundervisning er elevernes egen opdagelsesrejse i den litterære tekst, en opdagerfærd, der ikke skal styres for bastant af modeller, faglige begreber og fastlåsning i perspektiverende temaer. Citatet i rubrikken er et udtryk for, at skønlitteraturen rummer potentiale til, at vi kan blive klogere på, hvad det vil sige at være menneske.

Det fremgår i hele antologien tydeligvis, at det ikke kun er skønlitteraturen, der kan bidrage til elevernes dannelse. Det gælder alle områder af faget. Bogens artikler belyser et bredt spekter af dansk, og strukturen følger hovedoverskrifterne i Fælles Mål: læsning, fremstilling, fortolkning og kommunikation. Hele særnummeret er ligesom litteraturafsnittet gennemsyret af en stor viden om fagets muligheder og af det nævnte dannelsessyn. Det afspejler sig også i et letforståeligt og levende sprog.

I nogle indledende afsnit præciseres forfatternes fælles opfattelse af begrebet undervisningsdifferentiering. Det er ikke en metode, men et princip. Man kan ikke på forhånd udpege metoder, som er den rigtige form for undervisningsdifferentiering. Den fungerer i et fællesskab, hvor der tages hensyn til alle, og den forudsætter bevidsthed om det lovmæssige grundlag, et stort fagligt overblik, en inddragelse af forskningsmæssig viden om læring og om faget dansk og viden om elevernes forudsætninger.

Gennem didaktisk kreativitet kan der skabes en undervisning, der passer til eleverne, og som de har været med til at skabe. Elevernes medskab er afgørende. I en af artiklerne beskrives det, hvordan elevernes oplevelse af undervisningsdifferentiering er et forsømt område.

I en indledende artikel skriver Martin Jørgensen, hvordan væsentlige sider af faget skal bidrage til en differentieret undervisning i dansk, blandt andet gennem dialog, tydelighed, mulighed for træning og løbende evaluering.

Johannes Fibiger sammenligner i sin artikel en differentieret danskundervisning med mesterlæren og inddrager begrebet situeret læring. Det er ikke kun elevernes tilegnelse af kognitive modeller og faglige færdigheder, der er i spil, men hele måden, det gøres på, og hele miljøet omkring undervisningen. Begreberne stilladsering, modellering og teaching learning cycle indgår i denne forbindelse i en danskfaglig sammenhæng.

Hovedkategorierne i Fælles Mål konkretiseres derefter gennem to eller tre faglige artikler til hver. Forfatterne markerer klare fælles holdninger. Deres hensigt er at inspirere lærere og lærerstuderende til i både teori og praksis at bruge danskfagets inspirerende muligheder i forbindelse med en differentieret undervisning. Der er ikke tale om videnskabelige afhandlinger. Artiklerne er præget af forfatternes klare holdninger til det at undervise i dansk.

Når man nærmer sig en beskrivelse af en daglig praksis, kan man let blive beskyldt for at være banal. Sådanne beskrivelser lyder måske ikke så sofistikerede som videnskabelige afhandlinger med et enormt begrebsapparat, ikke før sete teorier og ulidelig namedropping. I denne antologi er der mange glimrende, konkrete forslag til lærernes praksis og teoretisering over den. Men undertiden er både overvejelser og forslag selvfølgeligheder for erfarne lærere og andre undervisere. Koordineringen af de enkelte indlæg kunne også godt have været tydeligere og strammere.

Alligevel vil jeg anbefale denne antologi til lærerstuderende og lærere. Der er faglig inspiration at hente. Det er velgørende, at forfatterens indlæg er præget af personligt engagement i faget. Det er der virkelig brug for i nutidens skole. Det er fornyende, at forfatterne tager et fagdidaktisk udgangspunkt klart præget af det dannelsessyn, som findes i danskfagets formål. Set i relation til debatten om inklusion illustrerer eksemplerne på undervisningsforløb, hvordan danskundervisning kan tilrettelægges, så alle elever ligeværdigt inkluderes i undervisningen.

Vandkunsten 12, 1467 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk